Gemeente Amsterdam

Uitwerking sessies 24uursopvang

Aan Staf vluchtelingen Groot Wassink
BT Vluchtelingen en ongedocumenteerden

Van Team ongedocumenteerden

Datum 16 november 2018

Inleiding

De afgelopen maand is met een diverse groep partners en andere betrokkenen gewerkt aan een uitvoeringsplan van de 24-uursopvang voor ongedocumenteerden, waarin werken aan perspectief centraal staat. In een proces met inbreng van alle partijen zijn voorstellen ontwikkeld die in een schema zijn uitgebeeld (zie bijlage). Er is ook een sessie met ongedocumenteerden georganiseerd door Amsterdam City Rights.

In deze memo verwoorden we de afzonderlijke voorstellen van de werksessies, met een eerste ambtelijk commentaar/advies. Hier is nog bestuurlijke afstemming over gewenst.

In het vervolg moet nog veel uitgewerkt worden, dit zal wederom in samenspraak met de partners gebeuren. Het concept uitvoeringsplan zal aan de deelnemers van de werksessies worden voorgelegd voor commentaar. Na bespreking met de wethouder als dit worden geagendeerd voor B&W 10 december 2018.

Kosten

Er is een grove schatting gemaakt van de kosten van de voorstellen van de werkgroep, die gezamenlijk neerkomen op ongeveer 11,5 miljoen. Er is (verdeeld over de 4 jaren van collegeperiode) gemiddeld jaarlijks 8,2 miljoen beschikbaar uit de gemeente begroting. Om dit tekort te dichten zullen keuzes gemaakt moeten worden in de uitvoering (wat heeft prioriteit en wat kan soberder uitgevoerd worden). Alternatief is dat er extra financieringsbronnen gevonden worden, met als belangrijkste mogelijkheid deelname aan de Landelijke Vreemdelingen Voorziening. Een akkoord van tussen Rijk en VNG hierover is aanstaande. Als er afspraken gemaakt worden tussen Amsterdam en het Rijk over de deelname kan dit netto een bijdrage van jaarlijks een Rijksbijdrage van circa 3 miljoen betekenen.

Eerste inschatting jaarlijkse kosten voorstellen werksessies (mln euro's , afgerond op 0,5 mln)	
vastgoed inc. fysiek beheer	2.5
woonbegeleiding/ sociaal beheer	1

leefgeld deelnemers 24uursopvang (inc. Verzorging, Ov)	1.5
intake en eerste screening	0.5
casemanagement	1.5
juridische begeleiding en fonds ondersteuning	1
versterking terugkeerorganisaties	0.5
gezondheidszorg	0.5
participatieaanbod	0.5
organisatie en regie door externe partij	0.5
interne kosten gemeente	0.5
opleidingen en innovaties	0.5
leefgeld eigen oplossingen	0.5
ambulante begeleiding buiten 24h opvang	0.5
lobby	pm
totaal jaarlijkse kosten, mln euro	**12**

Verschillende onderdelen voorstel

Instroom en uitstroom

a. Intake

Ambitie

De ambitie is een intake in 2 stappen:

Stap 1: Een korte intake met intake vragen en zo laagdrempelig mogelijke instroomcriteria, namelijk:

Intake vragen:

- Wat heb je nodig/eerste inschatting kwetsbaarheid, bijvoorbeeld vanwege medische situatie
- Is dit de juiste plek voor jou?
- Nationaliteit
- Status (legale status of ongedocumenteerd)

Instroomcriteria:

- Is de persoon dakloos?
- Is iemand ongedocumenteerd en heeft deze persoon geen recht op verblijf?
- Uitsluiting:
    - Geen mensen die verblijfsvergunning in EU landen hebben (inclusief Nederland)

- Geen EU burgers
- Geen burgers uit westerse rijke landen zoals Japan en VS

Stap 2: In 2 weken (10 werkdagen) een uitgebreide screening
Verdieping op medisch en juridisch gebied
Onder andere in beeld brengen van:

- Kwetsbaarheidsfactoren (dakloos/niet zelfredzaam/geen eigen opvangmogelijkheden/medisch/vrouwen met kinderen/minderjarigen/zwangere vrouwen/ouderdom) en beschermende factoren (o.a. steunend netwerk, scholing)
- Is iemand ongedocumenteerd en heeft deze persoon geen recht op verblijf?
- Heeft iemand regiobinding
- Is een van de volgende punten van toepassing:
  - verblijfsvergunning in EU land (inclusief Nederland)
  - EU burger
  - Burger uit rijk westers land
  - Burger uit niet-visumplichtig land (tenzij mensen extra kunnen motiveren waarom ze opvang nodig hebben)

NB 1: V-nummer is geen criteria voor toelating, maar moet wel snel verkregen worden
NB 2: Dublinclaimanten worden niet uitgesloten. Maar ligt wel aan land waar ze vandaan komen (vb Italië Dublinclaimanten worden wel toegelaten als ze aan de overige criteria voldoen, maar iemand uit Duitsland niet)
NB 3: Geen criteria of iemand uit een veilig land komt; omdat mensen uit zogenaamde veilige landen ook kwetsbaar kunnen zijn.

Uitzonderingen op individuele basis mogelijk (soort hardheidsclausule)

<u>Aanpak</u>

1. Iemand komt bij organisatie in beeld, die organisatie kan doorverwijzen naar aanmeldpunt/belt direct met de opvang
2. Iemand kan zelf ook direct naar het aanmeldpunt gaan
3. Meldpunt voert stap 1 uit van de intake (intake vragen en verkorte lijst instroomcriteria)
4. Bij toegang: cliënt krijgt een casemanager, uitgebreide screening volgt
5. Uitkomst uitgebreide screening wordt wanneer de casus complex is besproken in een multidiciplinair team

Tijdens de tweede screening worden mensen opgevangen.

Er wordt samengewerkt met de organisaties uit het veld (welke is afhankelijk van de hulpvraag)

Belangrijke elementen:

- Coöordinatie rondom cliënt
- Opleveren van resultaat
- Delen van informatie
- Format intake formulier afstemmen op intake formulieren van andere organisaties
- Cliënt kan zelf in eigen dossier kijken

Hoe ziet succes eruit?
Uitstroom:

- Hasa
- Terugkeer
- Artikel 64 aanvraag
- Mensen met voorliggende voorziening (krijgt ticket voor terugkeer, bijvoorbeeld Dublin claimant uit Duitsland)

De eerste stap
Overleg met organisaties om dit model verder te ontwikkelen

Advies programmateam:

- Positief over het werken in 2 stappen van intake, dus met uitgebreide, multidisciplinaire screening.
- Opvang gedurende de periode van tweewekelijkse screening punt van discussie (is niet efficiënt; kan leiden tot dubbele wachtlijst (eerst voor screening, daarna voor uiteindelijke opvang)
- Wel onderkenning van belang dat voorwaarde voor succesvolle tweede screening is dat stabiele en veilige plek moet worden geboden; nader uitwerken hoe dit praktisch georganiseerd kan worden
- Hanteer voor opvang Dublinclaimanten de criteria zoals die nu gelden voor de Derkinderenstraat (en voorstel winteropvang 2018/2019) namelijk:
  a. Urgente medische gevallen waarbij met een formele doktersverklaring wordt aangetoond dat er sprake is van ernstige medische problematiek, psychisch en/of somatisch.
  b. Jongeren rond de 18 jaar.
  c. Vrouwen.

  Neem Dublin claimanten op die hieraan voldoen alleen op als het een claimant betreft van een land waarvoor het landelijk beleid is dat mensen worden uitgezet. Afhankelijk van het land waar ze vandaan komen wordt gekeken of ze naar het betreffende land kunnen worden overgedragen. Dit gebeurt tijdens de opvang, als uitwerking van het perspectief voor deze groep. Voor landen waar het beleid is dat mensen niet worden uitgezet geen opvang in Amsterdam maar doorverwijzing naar het Rijk.

b. Buiten de boot

Ambitie
Tot een oplossing komen voor de mensen die buiten het programma vallen en toch in Nederland willen blijven. Dit zijn:

1) De Dublin claimanten (ervan uitgaande dat zij niet tot het programma worden toegelaten
2) Mensen die op de wachtlijst staan voor een plek in het programma
3) Mensen die geen juridische perspectief hebben en ook niet terug willen keren
4) Mensen die niet werken aan hun perspectiefplan en daarom de opvang moeten verlaten

Aanpak

Ad 1)

- bieden van een minimale opvang van 18 maanden met juridische begeleiding met het oog op een asielaanvraag in Nederland en maatschappelijke activering.
- Een lobby richting rijk dat mensen met een Dublinclaim op Griekenland en Italië en die niet teruggestuurd kunnen worden vanwege de slechte voorzieningen aldaar, dan meteen een asielaanvraag in Nederland kunnen doen waardoor ze naar het AZC kunnen.
- Opvang bieden ligt zeer gevoelig bij het Rijk

Ad 2) een doorstroomhuis inrichten

Ad 3) en 4)

- Zelfredzaamheid van deze mensen verhogen
- Alle nationaliteiten/gemeenschappen en religieuze organisaties stimuleren om zich te bekommeren om deze ongedocumenteerden. Er moeten netwerken komen die hulp bieden bij een ongedocumenteerd bestaan.
- GVB kaart bieden vanuit de gemeente

Wat levert dit op

Het succes van het 24uurs opvangprogramma hangt mede af van de mogelijke ondersteuning en aanbod aan de mensen die buiten de boot vallen.

Wat is de eerste stap

Ad 3 en 4) Werkgroep oprichten om dit netwerk in te richten

Advies programmateam:

Ad 1) vang geen Dublinclaimanten op buiten het programma.

Hanteer voor opvang Dublinclaimanten in het programma de volgende criteria:

- Urgente medische gevallen waarbij met een formele doktersverklaring wordt aangetoond dat er sprake is van ernstige medische problematiek, psychisch en/of somatisch.
- Jongeren rond de 18 jaar.
- Vrouwen.

Neem alleen Dublin claimanten op die hieraan voldoen EN als het een claimant betreft van een land waarvoor het landelijk beleid is dat mensen worden uitgezet. Afhankelijk van het land waar ze vandaan komen wordt gekeken of ze naar het betreffende land kunnen worden overgedragen (bijv. Duitsland). Voor landen waar het beleid is dat mensen niet worden uitgezet hoeft er geen opvang in Amsterdam te komen, maar kan worden doorverwezen naar het Rijk (voorliggende voorziening).

Ad 2) vang geen mensen op die op de wachtlijst staan, maar doe wel aan wachtlijstmanagement, zodat als er een plek vrijkomt de meeste kwetsbare persoon aan de beurt is.

Ad 3 en 4) tijdens de opvang en begeleiding wordt al aan zelfredzaamheid gewerkt.
Netwerken van nationaliteiten en religieuze organisaties is een goed idee. Deze netwerken zijn ook van belang voor het totaaloverzicht van niet rechthebbenden in de stad (arbeidsmigranten, kinderen).
Geen GVB kaarten verstrekken aan deze groep..

Huisvesting en beheer

a. Programma van eisen

Ambitie

- Kleine locaties voor 10 á 20 personen
- Grote locaties met compartimenten ("woonunits")
- Combinatie van bestaand vastgoed en (plaatsen van) tijdelijke woonunits

Advies programmateam:
Zoveel mogelijk aansluiten op programma van eisen AZC (COA)
Technisch beheer en onderhoud panden moet nog worden uitgewerkt.

b. Sociaal

Ambitie

- zelfstandig
- woonbegeleiding in vorm van groepsbegeleiding
- kwetsbare groepen meer individuele begeleiding
- privacy
- rust en veiligheid
- goed pedagogisch klimaat
- leefgeld
- Regie over groepsvorming (formatie) bij de inrichting van de woonlocaties ligt zoveel mogelijk bij de ongedocumenteerden zelf. Hierbij moet er rekening gehouden worden met bestaande groepen.

Aanpak

- Woonbegeleider heeft een signaleringsfunctie (sociaal en medisch).
- Woonbegeleider dient kennis van de keten hebben.
- Voor meest kwetsbaren die meer begeleiding nodig hebben is maatwerk noodzakelijk.
- Type opvang moet afgestemd worden op wat iemand qua zorg nodig heeft.
- Woonbegeleider heeft contact met de buurt en informeert over ontwikkelingen.
- Woonbegeleider waakt voor de groepsveiligheid en saamhorigheid.
- Woonbegeleider voorziet bewoners van algemene informatie en gaat niet in op juridische en/of procedurele vraagstukken.
- Gesprekken met andere professionals (casemanager, advocaat , arts etc.,) vinden niet op de woonlocaties plaats.

Wat levert dit op?

- kleine zelfstandige groepen.
- prettiger leefomgeving.
- zelfredzaamheid.
- goedkoper.
- meer perspectief

Advies programmateam:
De woonbegeleider heeft een signaleringsfunctie en verwijst bewoner altijd door naar de casemanager enn is tevens het aanspreekpunt voor de casemanager;

Begeleiding en participatie

c. Rechtshulp

Ambitie

We willen meer middelen voor rechtshulp in de vorm van specialisten vreemdelingenrecht en een fonds voor bijkomende kosten
Dit omdat het juridische perspectief op legaal verblijf eerst duidelijk moet zijn voor een cliënt; een cliënt moet hierin worden meegenomen en alleen dan kan een cliënt zich oriënteren op de toekomst : indien er geen legaal verblijf mogelijk, moet cliënt zich op een andere toekomst richten (terugkeer, doormigratie of zelfs een illegaal bestaan).

Aanpak

Advocaten krijgen weinig vergoeding voor deze rechtszaken, daarom moet een dossier zo volledig mogelijk worden opgesteld en aangeboden door de betrokken organisaties.
Uitgaande van 500 24-uursplekken en 110 ambulante plekken zijn er 600 dossiers. Indien een specialist vreemdelingenrecht 15 dossiers kan behandelen, zijn er 40 mensen nodig.
Van belang is dat deze mensen een vertrouwensrelatie met de cliënt opbouwen.
Acties:

- Opleiding: zowel een studie als praktijkgericht (trainees), gegeven door de UvA, praktijkdeskundigen en advocaten
- Werven bij universiteiten en HBO scholen
- Advocaten vragen om meer advocaten te werven voor deze cliënten groep
- Advocatenspreekuur uitbreiden
- Samenwerking met IND: snel toegang tot het dossier, snel overleg m.b.t. mogelijkheden
- Creëren van een juridische sociale kaart om specialismen in kaart te brengen
- Vanuit de nieuwe organisatie 1 centraal contact inrichten richting advocaten
- Er moet een fonds komen voor bijkomende kosten, als reiskosten, leges, DNA onderzoek, paspoorten, tolken, immo onderzoek, taaltoets, etc.
- Meer landelijk samenwerken : kennisdeling, expertmeetingen
- Toekomst oriëntatie cursus
- Fondsenwerving

Wat levert dit op

- Perspectief op legaal verblijf, of anders een keuze in terugkeer, doormigratie of een illegaal verblijf
- Kortere doorlooptijden om tot dit perspectief te komen
- Mogelijk om samen met IND en DT&V sneller buitenschuldprocedure starten

Advies programmateam:
- We moeten hierin investeren
- De betaalde krachten kosten veel geld; aantal benodigde mensen moet worden her berekend
- ASKV en VWN maken altijd al gebruik van een combi van betaalde medewerkers en vrijwilligers. Dit kan worden uitgebreid.
- We moeten ook investeren in specialisten toekomstoriëntatie en terugkeer

d. Procesversnelling

Ambitie
Proces versnellen en binnen anderhalf jaar resultaat behalen

Wie?
Een contactpersoon vanuit de IND voor Amsterdam
Een contactpersoon per organisatie als aanspreekpunt voor de IND

Als duidelijk is wie de contactpersoon is vanuit beide kanten, dan kan overleg veel efficiënter worden gevoerd. Het is vooral belangrijk dat de wachttijd verkort wordt voor het ontvangen van dossiers, voor screening en voor GGZ.

Voor deze procesversnelling zijn ook tolken nodig.

Aanpak
De eerste stap is het identificeren van organisaties die het proces kunnen versnellen; Waar zitten de bottlenecks?

Betere communicatie tussen de aanvrager van het dossier en de IND
- kan het bij advocaat opgevraagd worden?
- Vast aanspreekpunt van IND voor Amsterdam. Casemanager als aanspreekpunt voor IND.

GGZ: bezuiniging op tolken drukt zeer op capaciteit. Kan sneller als er tolken beschikbaar zijn.

Hoe ziet succes eruit?
Snelle en efficiënte uitwisseling tussen organisaties met als resultaat procesversnelling.

Wat levert het op?
Voor de doelgroep levert het procesversnelling op. Kortere wachttijden en ze weten eerder waar ze aan toe zijn.
Ook financieel levert dit een kostenbesparing op, gezien mensen minder lang in de opvang zitten te wachten op documenten.

Wat is de eerste stap
Werkgroep oprichten met o.a. betrokken organisaties, advocaten en opleidingsinstanties om te inventariseren wat er mogelijk is.
Ongedocumenteerden en burgerinitiatieven

Advies programmateam:
Snelle en efficiënte uitwisseling tussen organisaties levert voor alle partijen winst op, dus goed idee.
Een volgende stap zou zijn om in beeld te brengen wat andere bottlenecks zijn in het proces en hoe deze stappen versneld kunnen worden.

Professionele tolken zijn erg kostbaar. Voorstel te onderzoeken of dit gedaan kan worden door vrijwilligers en/of door inzet van statushouders.

e. Uitwerking casemanagement

Ambitie
De ambitie is een casemanager die samen met de cliënt een trajectplan maakt en de screening organiseert, en die er zorg voor draagt dat wat in het trajectplan staat wordt uitgevoerd.
Het trajectplan beschrijft activiteiten en doelen voor alle levensdomeinen, en betreft ook sport. De doelen zijn gerelateerd aan het perspectief. Het perspectief wordt door de cliënt zelf gekozen.
De casemanager is individueel begeleider en ook uitvoerder van delen van het trajectplan die direct te maken hebben met het realiseren van het toekomstperspectief (activiteiten gericht op juridisch perspectief, terugkeer)
Op dit moment wordt in Amsterdam door organisaties volgens 2 modellen gewerkt:

a. De casemanager wijzigt bij verandering van perspectief (nadeel: kan voor cliënt belastend zijn; warme overdracht nodig waarbij risico is van verlies van informatie)
b. De casemanager blijft hetzelfde gedurende de hele periode in de opvang; bij wijziging van perspectief heeft hij/zij geen of nog nauwelijks een rol in de uitvoering (voordeel: casemanager kan optimaal gebruik blijven maken van eigen expertise en hoeft zich minder bezig te houden met zorgdragen voor uitvoering van werkzaamheden waar andere partij expertise op heeft)

Aanpak
De casemanager heeft contact met de woonbegeleider en met alle organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van het trajectplan (medisch, participatie).
De woonbegeleider werkt als groepsbegeleider op de locatie waar de cliënt verblijft. De woonbegeleider signaleert, en verwijst voor juridische en medische vragen naar de casemanager.
Voor (kwetsbare) cliënten die verblijven op locaties waar 24-uurstoezicht wordt geboden, geldt een andere afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen woonbegeleider en casemanager.
De casemanager heeft kennis van de sociale kaart, juridische kennis, heeft een goede vertrouwensrelatie met de cliënt.
De casemanager draagt er zorg voor dat het trajecplan helderheid geeft over inhoud en proces.
De casemanager beoordeelt of de cliënt werkt aan zijn perspectief.
Uitgangspunt in de werkwijze van de casemanager is herstel en krachtgericht werken, autonomie versterkend. De ongedocumenteerde is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen proces.

Mensen met leefgeld (buiten 24uurs opvang) krijgen ook een casemanager. Als budgettair mogelijk krijgen ook mensen op de wachtlijst een casemanager.

Wat levert dit op?

Casemanagement levert duidelijkheid op voor de cliënt en zorgt er voor dat er aan perspectief wordt gewerkt. Het overzicht dat de casemangement heeft voorkomt dat er onafgestemde dubbelingen in de aanpak plaatsvinden.
De combinatie van casemanagement met uitvoerende werkzaamheden is een efficiënter en goedkoper model dan centraal georganiseerd onafhankelijk casemanagement.
In dit model is de schatting van caseload van 1 fte casemanager 15 tot 20 cliënten.

De eerste stap
Uitwerken van rollen/verantwoordelijkheden van de casemanager.

Advies programmateam:
Het casemanagement is een cruciale rol in het werken volgens perspectief. De opdracht/uitvraag die op casemanagement wordt gedaan moet daarom zeer helder zijn en vraagt zorgvuldige uitwerking.

De casemanager als beoordelaar van of iemand aan het perspectief werkt is logisch, omdat hij/zij vanuit zijn/haar rol toegang heeft tot de informatie die andere partijen hiervoor moeten leveren. Die beoordeling moet een gezamenlijke beoordeling zijn van bij de cliënt betrokken partijen, en de cliënt. Als er geen overeenstemming is over dat oordeel, dan moet een derde partij uitsluitsel geven.
Voor mensen die leefgeld hebben moet ook gelden dat als er niet aan het perspectief wordt gewerkt, casemanagement stopt.

De twee modellen (wel/geen verandering van casemanager bij wijziging van perspectief) is voor organisaties van belang; ons inziens is geen keuze voor een van deze modellen nodig. Wel van belang is dat de wijze waarop het casemanagement wordt uitgevoerd uniform is. Daarvoor is centrale opleiding nodig. Dit kan bij uitvraag aan partijen aan de orde komen.

We moeten nadenken over juiste termen voor casemanagement/perspectief etc.

f. Participatie: aanbod in de stad

Ambitiestatement
Een gevarieerd programma aanbod, ook in samenwerking met ‘locals’ (statushouders, ook om draagvlak te vergroten), in afstemming met de behoefte van de deelnemers, op verschillende locaties, gebruikmakend van de aanwezige know-how,. We willen het netwerk versterken.

Hoe pakken we het aan

- Een heldere lijst formuleren van het complete aanbod aan activiteitenprogramma’sSamen met ongedocumenteerden onderzoeken waar deze activiteiten aansluiten op bestaande aanbod. Wie doet wat en wat moet nog georganiseerd worden.
- Draagvlak creëren bij andere partijen.
- Activiteiten zijn bijvoorbeeld: taal, city rights & skills, talentontwikkeling, praktische skills, EHBO, Toekomstoriëntatie
- Goed overleg met ‘casemanager’.

- Ook aansluiten bij reguliere voorzieningen die er in de wijk zitten.

Wat levert dit op?
Een geïnformeerde en geïnspireerde doelgroep, met zelfvertrouwen en goede (zo goed mogelijke) gezondheid.

Hoe ziet succes eruit?
Infoboekje, kan ook op facebook, uitleg verschillende activiteiten. Na intake stem je met ongedocumenteerde af wat op maat gesneden curriculum kan zijn.

Eerste stap
Met alle activiteiten aanbieders behoeften van doelgroep nog meer gedetailleerd in kaart brengen. Om de tafel gaan.

Advies programmateam:
Positief over basisgedachte om ongedocumenteerden toegang tot stad te geven. Sluit ook aan bij wensen ongedocumenteerden zelf.
In gesprek met stadsdelen over wat het betekent als ongedocumenteerden gebruik gaan maken van reguliere basisvoorzieningen.
Duidelijkheid krijgen over welke voorzieningen toegankelijk zijn voor ongedocumenteerden en wat er mogelijk toegankelijk gemaakt kunnen worden. Onder meer WMO voorzieningen.

g. Werken aan perspectief

Ambitie
werken aan perspectief staat centraal en is een voorwaarde voor een plek ik in de opvang. Perspectief kan juridisch zijn of toekomstoriëntatie betreffen in het land van herkomst, in een derde land of hier. In alle scenario's is het van groot belang dat mensen zelfredzaam zijn/worden gemaakt. Hier is dan ook gedurende de gehele opvangperiode veel aandacht voor.

Wie?

Er moet een neutrale partij zijn die beslist wanneer de opvang beëindigd wordt met input van alle uitvoerende organisaties.

Monitoring met alle partijen uit de keten, ook met IND en DT&V

Aanpak
1. Stap 1. Algemene check: in beeld brengen van situatie van de ongedocumenteerde, check op medische en psychische zorgbehoefte. Medisch kwetsbaren gaan naar een speciaal hiervoor ingerichte locatie. Dit is onderdeel van intake.
2. Stap 2. Juridisch perspectief wordt onderzocht

3a. Als er juridisch perspectief is en een asielaanvraag is ingediend is kan de ongedocumenteerde terecht in een AZC. Als er juridisch perspectief is, maar er is nog geen verzoek ingediend, blijft de ongedocumenteerde in de opvang.
3b. Als er geen juridisch perspectief is, is de volgende stap toekomstoriëntatie in het land van herkomst, een derde land of Nederland. Toekomstoriëntatie bestaat zowel uit groepsonderdelen als individuele gesprekken. Het betreft maatwerk, het land van herkomst moet aan bod komen en er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt met de ongedocumenteerde.

Onderliggend aan dit traject wordt gewerkt aan zelfredzaamheid van de ongedocumenteerde. Het betreft dan o.a. vaardigheden die de ongedocumenteerde, wat de uitkomst van het traject ook is, zelfredzamer en onafhankelijker maken (bijvoorbeeld Empowerment, Engelse taal, Business skills.

Wat levert dit op?
Voor de doelgroep:

- Duidelijkheid en helderheid
- Regie over eigen leven
- Partijen zijn beter geinformeerd (de persoon zelf en de betrokken partijen)

Voor de stad:

- Meer doorstroom in de opvang
- Minder ongedocumenteerden op straat
- Draagvlak onder Amsterdammers

Voor we van start gaan moet goed worden uitgewerkt welk aanbod het beste aanslaat bij de doelgroep en waar behoefte aan is.

Advies programmateam:
Er was in de werkgroep brede consensus over het feit dat meewerken aan perspectief wel voorwaarde van opvang moet zijn. Enkele deelnemers konden zich hier niet in vinden.
Omdat de ongedocumenteerden in eerste instantie vol inzetten op verblijf in Nederland is het goed eerst de juridische mogelijkheden te verkennen en daarna toekomstoriëntatie.

Wat verder moet worden uitgewerkt:

1. Wie bepaalt of iemand 'meewerkt' aan perspectief (en daarmee wanneer de opvang wordt beëindigd)?

Het voorstel is om dit periodiek te evalueren. De criteria hiervoor moeten verder uitgewerkt worden.

2. Hoe zorgen we dat mensen in de opvang zelfredzamer worden? Wat is hier voor nodig qua aanbod, vorm, organisatie?
3. Hoe lang duurt de periode waarin wordt uitgezocht of er juridisch perspectief is? Hierover is veel discussie. Sommige partijen zeggen dat dit binnen 2 weken duidelijk kan zijn, anderen hebben het over jaren.

Organisatie en regie

Ambitie

- Gemeente neemt faciliterende rol en verstrekt de opdracht
- Er is één centrale regie/coördinator/aansturing
- Gezag en draagvlak
- Toezicht is onafhankelijk van uitvoering
- Ruimte voor inspiratie/ leren/ out of the box denken
- Stuurgroep

Hoe pakken we het aan?
Er zijn drie organisatie modellen mogelijk voor regierol

- Gemeente neemt regierol
- Een gemengde organisatie (federatie, samenwerkingsverband). Vergelijkbaar met Actiecentrum Zorg en Veiligheid
- Een nieuwe, aparte stichting. Met raad van toezicht.

Criteria voor nieuwe organisatievorm zijn:

- Draagvlak bij de verschillende organisaties
- Regiehouderschap/ casemanagers op casus niveau vanuit de verschillende deelnemende organisaties, dus niet centraal belegd (zie uitwerking casemanagers
- Doelstelling van het programma staat voorop en de organisatievorm moet volgen.
- Escalatie model inrichten
- Onafhankelijk en boven de partijen opereren.
- Commissie voor individuele fondsaanvragen

Eerste stap
De verschillende modellen uitwerken, voor en nadelen

Advies programmateam:

- De modellen van aparte stichting en gezamenlijke organisatie moeten verder onderzocht worden, oa financiële en organisatorische consequenties.
- Er is geen draagvlak om 1 uitvoerende partij de overall regierol te geven (bijv. vluchtelingenwerk). Te veel verstrengelingen en onduidelijkheid over positie t.o.v andere partijen.

Lobby

Ambitie
We willen lobby voor mensen die vastlopen in traject. Deze mensen hebben geen uitzicht op rechtmatig verblijf of terugkeer.
De lobby zou op individueel en op groepsniveau moeten gebeuren. De lobby zou moeten zijn voor betere procedure, buitenschuld, art. 64, kinderpardon, basisvoorziening, recht op werk, recht op educatie en Dublin.

Wie zou dit kunnen uitvoeren
Een commissie van leden met aanzien ("experts" en "geleerden") met vertegenwoordiging van grassroots organisaties en betrokkenen/ongedocumenteerden zelf. De lobbyisten zijn professionele betaalde krachten.

Met wie gaan ze samenwerken
De commissie werkt samen met de casemanagers wanneer een traject vastloopt.

Wat is belangrijk voor deze rol
Het zou een onderdeel moeten zijn van het integraal plan en medewerking van de regievoerder is gewenst.

Aanpak
Opzetten van een expertise centrum die (trajecten) monitort

Hoe ziet succes eruit
- draagvlak vergroten;
- versteviging rechtspositie ongedocumenteerden;
- verruiming van de buitenschuld

Wat levert dit op
- Perspectief voor iedereen
- Besproken in de 2e kamer;

Wat is de eerste stap
- Stap 1 is systeem uitdenken.
- Stap 2 is lobbyisten zoeken.
- Stap 3 Commissieleden samenstellen en uitdenken wie deelneemt.

Advies programmateam:
De gemeente kan bij dossieropbouw een rol spelen, maar verder geen rol voor de gemeente.